

Styrning och ledning vid Örebro universitet

Styrdokument Örebro universitet

Kategori: Riktlinjer

Ärendenummer: 2024/05729

Beslutsfattare: Rektor

Fastställt: 2024-09-10

Dokumentansvarig: Ledningsstaben

Innehåll

Styrning och ledning vid Örebro universitet	1
Innehåll	2
1. Inledning	4
2. Grundsyn för styrning och ledning.....	5
2.1..... Linjestyrning vid Örebro universitet.....	7
2.1.1 Beredande och rådgivande organ på universitetsövergripande nivå.....	8
2.2..... Kollegialitet vid Örebro universitet	9
2.3..... Styrdokument	9
3. Tre övergripande processer för styrning och ledning.....	10
3.1..... Processen för verksamhetsplanering och verksamhetsutveckling	10
3.2..... Processen för resursfördelning.....	10
3.3..... Processen för intern styrning och kontroll	12
4. Verksamhetsplanering och uppföljning	14
4.1..... Planering	14
4.1.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	14
4.1.2 Forskning och forskarutbildning	14
4.2..... Uppföljning	15
Bilaga 1, Årligen inom ramen för planeringsprocessen	16
A. Dokument från regeringen	18
Vårproposition.....	18
Budgetproposition.....	18
Regleringsbrev.....	18
B. Dokument till regeringen.....	18
Budgetunderlag	18
Utbildningsprognos (vår och höst)	18
Myndighetsdialog.....	18
C. Styrdokument och intern dialog	19
Vision och strategiska mål	19
Planerings- och budgetförutsättningar	19
Verksamhetsplan, inklusive riskanalys.....	19

Ekonomisk budget och prognos.....	20
Verksamhetsdialoger med återkoppling.....	20
Bilaga 2, Årligen inom ramen för uppföljningsprocessen.....	22
D. Dokument till regeringen.....	24
Årsredovisning	24
Utbildningsprognos	24
E. Dokument i den interna uppföljningsprocessen	24
Strategisk förflyttning under visionsperioden (Visionsrapport)	24
Ekonomisk uppföljning.....	24
Kvalitetsrapport för forskning och utbildning	25
Återkoppling från dialogbaserad uppföljning	25
Verksamhetsberättelse	25
Enkäter om arbets- och studiemiljö.....	25
Kvalitetsutvärderingar av utbildning och forskningsämnen	25
F. Dokument från externa uppföljningar.....	26
Granskningsrapporter från UKÄ.....	26
Internrevisionens rapporter	26
Riksrevisionens granskning	26

1. Inledning

Detta dokument beskriver ramarna för styrningen av universitetet, styrningen i praktiken samt hur ansvar och ansvarstagande är fördelat inom universitetet.

Regeringens mål är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivs effektivt. Det ska finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning och en god samverkan med det omgivande samhället för ömsesidigt utbyte. Inom ramen för denna samverkan utgör kommunikation en viktig del. Kommunikation är dessutom ett viktigt verktyg för en fungerande styrning och ledning.

Örebro universitet är som lärosäte en del i det globala vetenskapssamhället. Därför har akademiska kärnvärden – såsom akademisk frihet, integritet och kollegialitet en stor påverkan på ledning och styrning av verksamheten. Universitetet är dessutom en statlig myndighet, vilket medför vissa ramar för universitetets styrning och beslutsfattande. Det innebär bland annat att beakta både vad staten begär och vad avnämare efterfrågar och att ställa detta i relation till vad universitetet själv vill åstadkomma. Det måste finnas tydliga kopplingar mellan mål från regeringen och universitetets egna mål. Universitetets autonomi innebär dock en rätt att fatta självständiga beslut, och göra prioriteringar för att skapa bästa möjliga nytta för universitetets avnämare. Universitetets styrning och ledning utformas därmed i förhållande både till de krav som ställs på universitetet via lag och förordning och till den särskilda universitetspraktik som utformats kring akademisk autonomi och kollegialitet.

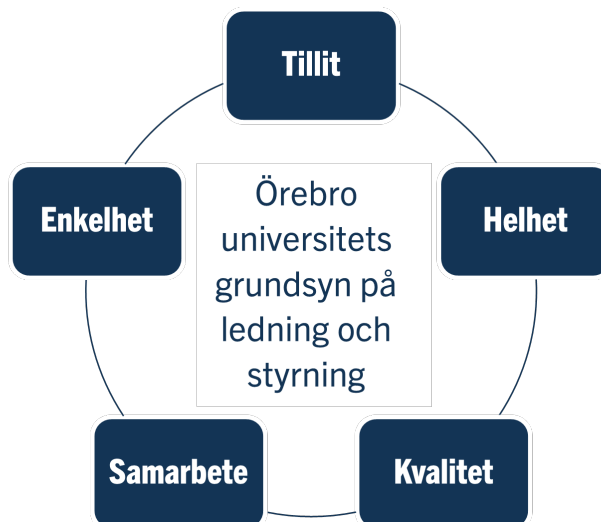
Universitetet lyder under regeringen och insorteras under Utbildningsdepartementet. Styrning genom mål, uppdrag och ekonomiska ramar för verksamheten beslutas dels i ett gemensamt regleringsbrev för universitet och högskolor, dels i ett specifikt regleringsbrev för Örebro universitet. Regleringsbreven inför kommande år beslutas av regeringen i december. Under året kan ytterligare uppdrag fördelas och förändringar ske. Universitetet redogör via Budgetunderlag för planeringen av kommande tre års verksamhet och budget. Den årliga rapporteringen till regeringen av genomförd verksamhet sker via årsredovisningen. Budgetunderlag och Årsredovisning beslutas av universitetsstyrelsen.

2. Grundsyn för styrning och ledning

Örebro universitets vision pekar ut verksamhetens strategiska inriktning. Vår verksamhetsidé och våra prioriterade och strategiska målområden talar om vad som ska präglade universitetet och vad vi vill åstadkomma.

Universitetets värdegrund, som sammanfattas i orden vetenskaplighet, delaktighet och engagemang, bygger på den statliga värdegrunden och ska genomsyra all vår verksamhet. Vi ska arbeta, leda och styra mot målen utifrån värdegrunden.

I chefs- och medarbetarpolicyn tydliggörs det förhållningssätt som ska präglade hela verksamheten och leda agerandet i vardagen, den beskriver vad som förväntas av alla som arbetar vid universitetet, oavsett uppdrag eller roll. Denna grundsyn för styrning och ledning förutsätter ett aktivt chef- och ledarskap med ett strategiskt fokus som möjliggör en kontinuerlig verksamhetsutveckling och en långsiktig planering av verksamhet och kompetensförsörjning. Den förutsätter även ett aktivt medarbetarskap, där alla i sitt arbete utgår från att Örebro universitet är ett samlat universitet med ett gemensamt uppdrag och med en gemensam vision. Vid Örebro universitet ska styrning och ledning kännetecknas av tillit, helhet, kvalitet, samarbete och enkelhet¹, se nedan för en sammanfattande beskrivning av hur detta uttrycks i chef- och medarbetarpolicyn.

Figur 1 Modell för grundsyn för styrning och ledning vid Örebro universitet.

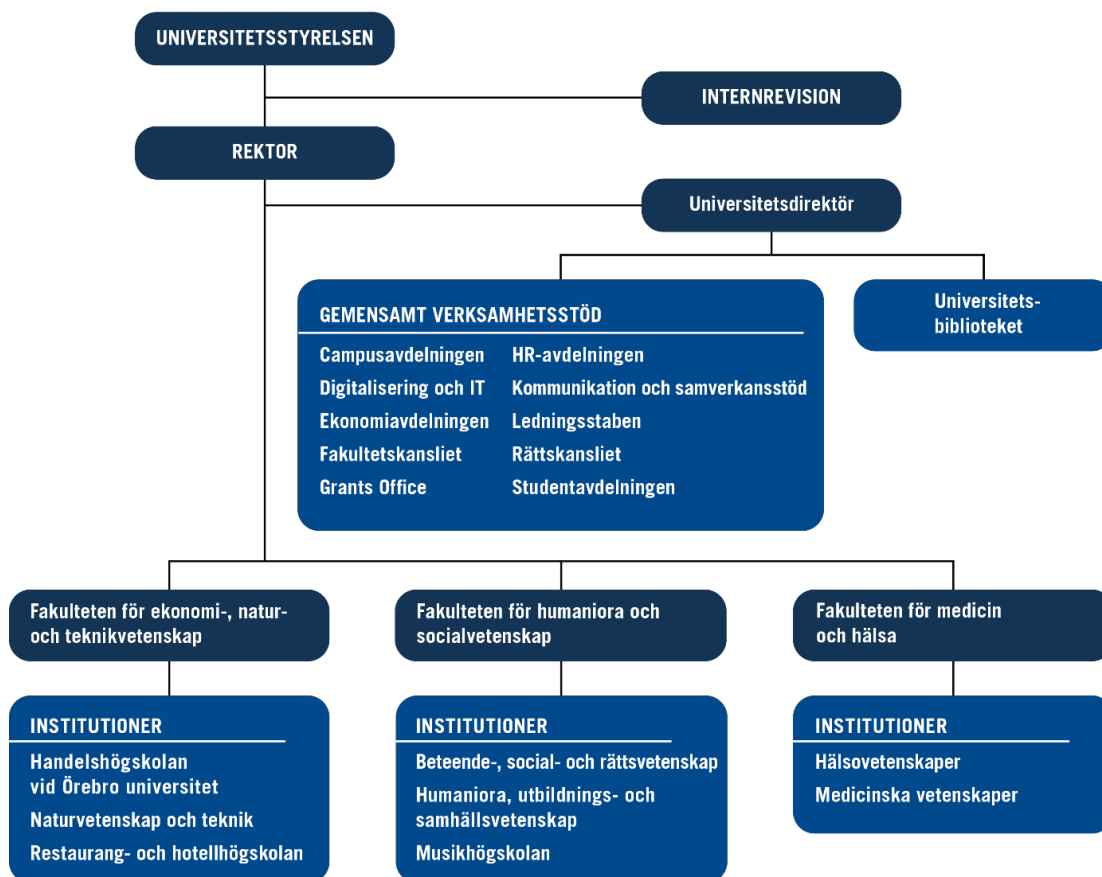
Vi styr på ett sätt som skapar utrymme och förutsättningar för självledarskap och beslutsfattande där verksamheten bedrivs och där medarbetaren har sin kunskapsbas. Vi stimulerar och tillvaratar den kompetens och initiativkraft som finns i alla delar av organisationen och tar därmed ett gemensamt ansvar för helheten. Vi styr med kvalitet och hållbarhet som ledord i alla delar av verksamheten och låter detta vara utgångspunkt för våra prioriteringar. Genom ömsesidighet och bred delaktighet engagerar vi den kunskap och

¹ Chef- och medarbetarpolicy, ORU 2019/05029.

erfarenhet som finns i organisationen för att hålla hög kvalitet i beredning och beslut. Vi styr och leder med öppenhet, ärlighet och förtroendefull dialog. Individuellt har vi eget ansvar för våra arbetsuppgifter och för att nå uppsatta mål. Tillsammans har vi ett gemensamt ansvar för att samarbeta inom och över organisatoriska gränser till nytta för helheten. Vi värnar om ett gemensamt och enkelt ramverk som styrning och ledning utgår från och som alla kan verka inom. Grundprincipen för beslutsfattande vid universitetet är att beslut ska fattas så nära verksamheten som möjligt. Med beslutsrätten följer även ansvar för genomförande och uppföljning, vilket skapar utrymme för handlingsfrihet och flexibilitet.

Se även universitetets *Chef- och medarbetarpolicy*.

För att nå universitetets övergripande vision krävs en ledningsorganisation som präglas av strategisk handlingskraft, ständig utveckling och mod att ompröva verksamhetens inriktning.

Figur 2 Organisationsskiss för Örebro universitet.

Vid universitetet verkar linjeorganisationen och den kollegiala organisationen sida vid sida. Förenklat uttryckt är det framför allt i linjeorganisationen som det formella beslutsfattandet äger rum (exempelvis frågor som rör lön och arbetsmiljö), och det är linjecheferna

som förfogar över resurser och ansvarar för resursfördelning inom sina respektive ansvarsområden. I den kollegiala organisationen ligger ansvaret för innehåll och kvalitet i genomförande av forskning och utbildning.

På varje organisatorisk nivå finns en chef som har verksamhets-, budget- och personalansvar för verksamheten. På motsvarande organisatoriska nivåer finns också kollegiala organ till stöd för beredning och beslut.

Verksamhetsdialogen utgör en viktig komponent i universitetets styrning och ledning. Dialogen som format har en särskild ställning inom akademien och är central vid de kollegiala diskussioner som förs innan beslut fattas och styrning utövas. Verksamhetsdialogen är dock mer formaliserad, och vid varje verksamhetsdialog måste det vara tydligt vad som adresseras och vad den utmynnar i termer av beslut och direktiv.

Vid universitet och högskolor har studenterna rätt att vara representerade i beslutande och beredande organ när beslut fattas eller beredning sker som har betydelse för utbildningen eller studenternas situation. Det är studentkåren som utser sina representanter i respektive organ.

Läs mer i Arbetsordning för Örebro universitet, Rektors, prorektors och universitetsdirektörens besluts- och delegationsordning, Fakulteternas och institutionernas övergripande ledningsorganisation, samt Policy för studentinflytande vid Örebro universitet.

2.1 Linjestyrning vid Örebro universitet

Universitetsstyrelsen är universitetets högsta beslutande organ, och dess ansvar och mandat regleras i högskoleförordningen och preciseras i styrelsens besluts- och arbetsordning. Universitetsstyrelsen har inseeende över universitetets alla angelägenheter, beslutar bland annat i viktigare frågor om verksamhetens övergripande inriktning och högskolans organisation, om årsredovisningar, budgetunderlag och viktigare framställningar i övrigt samt om åtgärder med anledning av Riksrevisionens revisionsberättelser och revisionsrapporter. Vidare ska universitetsstyrelsen besluta om riktlinjer och revisionsplan för internrevisionen och åtgärder med anledning av internrevisionens iakttagelser och rekommendationer, samt säkerställa att det finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Kopplad till universitetsstyrelsen finns en **central riskanalysgrupp** som deltar i den årliga beredningen av styrelsens bedömning av intern styrning och kontroll genom att dels följa upp den universitetsövergripande riskanalysen, dels ta fram ett förslag till ny riskanalys.

Rektor ansvarar under regeringen för universitetets verksamhet och under universitetsstyrelsen för andra frågor än de som universitetsstyrelsen ska besluta om. Rektor fastställer delegationsordning där beslutsbefogenheter för olika organ och beslutsfattare inom organisationen beskrivs. Av delegationsordningen framgår i vilka ärenden rektor beslutar, samt vilka som delegeras till prorektor, universitetsdirektör, fakultetsnämnderna och dekan. Här beskrivs även vilka ansvarsområden som ingår i uppdragen som chef eller ledare. Rektor fattar normalt sina beslut vid **rektors beslutsmöte** som sammanträder varje vecka enligt särskild plan. Det kan även finnas vicerektorer med särskilda uppdrag, vilka beslutas av rektor.

Verksamheten vid universitetet är indelad i fakulteter, som leds av en **dekan** och en **fakultetsnämnd**. Dekan är chef för fakulteten med dess institutioner och fattar beslut som rör hela fakulteten, på delegation från rektor. Dekan kan i sin tur delegera vidare utåt i organisationen

(till prefekter ofta mer generellt det som rör den aktuella institutionen, till prodekan. Vice-dekan kan ges särskilda uppdrag och inom ramen för detta fatta erforderliga beslut (till exempel i egenskap av ordförande i kommitté). Dekan arbetsleder även det egna fakultetsstödet, i samråd med chef för Fakultetskansliet.

Varje fakultet ansvarar för verksamheten inom ett antal av universitetsstyrelsen beslutade institutioner. Institutionen leds av **prefekt**, som är chef för de i institutionen ingående akademiska enheterna och ett institutionsnära verksamhetsstöd. Prefekten har chefsansvar för professorerna vid institutionen, enhetscheferna för de akademiska enheterna och enhetschefen för det institutionsnära verksamhetsstödet. Det formella arbetsledningsansvaret för enskilda lärare och forskare åligger i normalfallet enhetschefen och består framför allt av fördelning av resurser för att tillgodose utbildningens och forskningens behov av kompetens.

Det gemensamma verksamhetsstödet vid universitetet lyder under **universitetsdirektören** och är uppdelat i ett antal avdelningar där varje avdelning leds av en **chef** som ansvarar för genomförande av verksamhetsuppdrag inom ramen för tillgängliga resurser. Universitetsdirektörens prioriteringar vad gäller stöd till kärnverksamheten förankras i första hand med dekanerna.

2.1.1 Beredande och rådgivande organ på universitetsövergripande nivå

Universitetsledningen består av rektor, prorektor och universitetsdirektören. Universitetsledningen träffas för gemensam planering i ett informellt möte.

Universitetets Ledningsgrupp består av rektor, prorektor, universitetsdirektör, vice rektorer samt dekaner. Ledningsgruppen träffas för gemensam diskussion och planering.

Rektors ledningsråd är ett rådgivande organ, som förutom att utgöra ett stöd till rektor, har till uppgift att: 1. föra diskussion rörande strategiska utvecklingsfrågor och övergripande verksamhetsplanering samt identifiera förändringsbehov, 2. följa upp och vidareutveckla Örebro universitets kvalitetssystem och medverka till samordning av kvalitetsfrågor över gränserna för fakultetsnämndernas ansvarsområden, samt arbeta för integration av kärn- och stödverksamhetens kvalitetsarbete, samt 3. ta initiativ till utvärderingar och aktualisera frågor av betydelse för verksamheten. Rektors ledningsråd sammanträder enligt särskild plan. I rådets möten deltar, förutom rektor, prorektor, vicerektorer, universitetsdirektör, dekaner, prefekter, chef för Ledningsstab, chef för Kommunikation och samverkansstöd, planeringskoordinator, samt en representant för Örebro studentkår.

Ledningsgruppen för det gemensamma verksamhetsstödet är ett beredande organ som ska samordna och utveckla ett effektivt universitetsgemensamt administrativt stöd till utbildning och forskning. Det gemensamma verksamhetsstödet ska också särskilt bevaka och stödja Universitets roll som statlig myndighet.

Därutöver finns på universitetsövergripande nivå rådgivande organ inför rektors och prorektors beslut i forsknings- och utbildningsfrågor: Rektors forskarråd, Forskningsetiska rådet, Utbildningsstrategiska rådet och Internationaliseringsrådet. För informations-spridning, förankring och kollegial såväl diskussion som samvaro över fakultetsgränserna arrangerar universitetsledningen även professorsmöten.

2.2 Kollegialitet vid Örebro universitet

Inom akademien finns akademisk frihet, men också ett stort eget ansvar på enskild lärare och forskare för utbildningens och forskningens innehåll och kvalitet. Det ansvarstagande som ett akademiskt medborgarskap innebär, som också åligger varje lärare och forskare, är en grundförutsättning för att det kollegiala systemet ska fungera.

Den kollegiala organisationen löper parallellt med linjeorganisationen och är kvalitets-säkrande samt rådgivande inför beslut för chefer i den akademiska linjeorganisationen. De kollegiala organen och akademiska kollegierna ansvarar primärt för frågor kring kärn- verksamhetens kvalitet, innehåll och utformning. De ansvarar dels för kvalitetssäkring lo- kalt, inom sin enhet, institution och fakultet, och för universitetet som helhet. Dels för kvalitetssäkring av lärosätets utbildning och forskning utifrån det globala vetenskapssam- hallets standards, inom respektive vetenskapsområde. Även i större principiella frågor ska formella kollegiala organ rådfrågas med dekan som ingång. I vissa fall fattar även kolle- giala organ beslut, vilka framgår av rektors delegation till fakultetsnämnderna.

På fakultetsnivån finns fakultetsnämnder, som leds av en **ordförande** som också har rol- len som dekan i linjeorganisationen. Dekan har, med utgångspunkt i universitetets in- struktion för *fakulteternas och institutionernas övergripande ledningsorganisation*, rådgiv- het över sin inre organisation. Det står fakultetsnämnden fritt att inrätta kommittéer, ut- skott och grupperingar för rådslag och beredning (till exempel utbildningskommitté, forskningskommitté). Varje fakultetsnämnd ska dock utse en Lärarförslagskommitté som exempelvis svarar för beredning av ärenden rörande rekrytering av akademisk personal. Fakultetsnämnderna har ett uttalat kvalitetssäkringsansvar för verksamheten inom sina respektive institutioner. De ansvarar därför till exempel för interna utbildningsutvärde- ringar enligt särskilt ramverk. De har också en rådgivande uppgift vad gäller exempelvis fakultetens ställningstaganden i strategiska frågor. Fakultetsnämnden beslutar om verk- samhetens innehåll och principer för resursfördelning, och uppdrar till dekan att omsätta dessa. Dekan tar fram och fastställer budget efter förankring i fakultetsnämnden och i en- lighet med fakultetsnämndens beslut om innehåll och principer, för att kunna förverkliga fakultetsnämndens viljeinriktning för verksamhetens utveckling.

För att underlätta rollförståelse och samarbete mellan enheter, institutioner och fakulteter bör det så långt det är möjligt finnas en samstämmighet mellan fakulteterna i såväl roller och uppdragsbeskrivningar som struktur. Det åligger dekan att vid införande av nya roller eller organ, föra en diskussion inom dekangruppen för att uppnå en så likartad kollegial organisation som möjligt. Stora avvikelser bör även förankras med universitetsledningen.

2.3 Styrdokument

Internt inom universitetet regleras arbetet av en rad styrande dokument. Dessa delas in i föreskrifter, riktlinjer, övriga kategorier av styrdokument som policy, strategi, plan och handlägningsordning.

Läs mer i Riktlinjer för styrdokument vid Örebro universitet.

3. Tre övergripande processer för styrning och ledning

Med hjälp av tre övergripande och nära sammanlänkade processer, vilka utgör kärnan i universitetets kvalitets- och verksamhetsplaneringsprocess, stöds styrning och utveckling av universitetets uppdrag inom planering och uppföljning.

- Verksamhetsplanering och verksamhetsutveckling: säkerställer att fakultetsnämnder, institutioner och verksamhetsstöd utvecklar sina ansvarsområden systematiskt och medvetet
- Resursfördelning: säkerställer fördelning av resurser inom universitetet i enlighet med underlag och riktlinjer
- Intern styrning och kontroll: säkerställer en ändamålsenlig och effektiv verksamhet där risker identifieras och hanteras

3.1 Processen för verksamhetsplanering och verksamhetsutveckling

För att kunna styra och leda universitetets utveckling genomförs en systematisk planering och uppföljning av verksamheten. Det betyder att universitetet kontinuerligt planerar, följer upp och analyserar verksamheten och dess resultat. Utifrån analyserna prioriterar och planerar universitetet utvecklingsaktiviteter och arbetsinsatser, vilka fastställs i verksamhetsplaner och som sedan följs upp kontinuerligt. Universitetet tillämpar en treårig planeringsperiod. Se nästa avsnitt för en beskrivning av universitetets övergripande planerings- och uppföljningsprocesser.

Som en del av universitetets styrning och ledning finns ett övergripande kvalitetssäkringssystem för forskning och utbildning, som grundar sig i Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG) och SUHF:s gemensamma ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning. Universitetets kvalitetssystem ingår som en naturlig del i verksamhetsplaneringsprocessen och består av aktiviteter som i majoritet är integrerade i universitetets ledningsstruktur. De verksamhetsdialoger som förs mellan och inom de olika nivåerna inom verksamheten är centrala för lärosätets kvalitetssystem och universitetets arbete med kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning och forskning. Fakultetsnämnderna har en central roll i kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning och forskning, och fakulteterna ska säkerställa goda förutsättningar för detta.

3.2 Processen för resursfördelning

Universitetet tillämpar olika modeller för intern resursfördelning inom

- Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Statens ersättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå görs utifrån utbildningsvolym genom per capita-belopp för antalet registrerade studenter (omräknade till helårsstudenter; HST) och deras studieprestationer i form av avklarade poäng på kurser (omräknade till helårsprestationer; HPR) inom olika utbildningsområden. Ersättningen differentieras utifrån utbildningsområdena och utgör ett beräkningsunderlag för universitetets avräkning av det så kallade takbeloppet, vilket anger den högsta ersättning som lä-

rosätet kan få i ramanslag under ett år. Takbeloppet och utbildningsutbudets sammansättning sätter ramen för hur många studenter som anslaget räcker till att finansiera. Om universitetet inte når upp till takbeloppet (underprestation) finns möjlighet att spara det outnyttjade anslaget till kommande år, dock max 10 procent av anslaget. På motsvarande sätt kan universitetet vid överprestation spara upp till 15 procent av takbeloppet till kommande år, Det ger universitetet möjligheter att balansera anslag mellan budgetåren och parerar för skillnader i studenternas efterfrågan av utbildning.

I den interna resursfördelningen av utbildningsanslaget utgår Örebro universitet från den nationella fördelningsmodellen. De nationella ersättningsnivåerna speglar dock inte det faktiska resursbehovet, och justeringar i ersättningsmodellen behöver göras. Per capita-ersättningen per utbildningsområde är därför föremål för en procentuell reduktion (så kallade avlyft) för att möjliggöra justeringar via budgetposter på övergripande universitetsnivå.

Dessa medel används för tillfälliga insatser, till exempel för större utvecklingsinsatser eller för balansering där per capita-ersättningen ger en alltför låg resurstilldelning. Fakulteterna och sedermera institutionerna erhåller då tillskott, utöver ordinarie utbildningsanslag.

Inom fakulteterna justeras resurstilldelningen genom att fakultetsnivån ställer olika resultatkrav på sina respektive institutioner. Det innebär att vissa institutioner tilldelas ett överskottskrav för att kompensera för underskott vid andra institutioner inom fakulteten. Fakulteterna avsätter utvecklingsmedel i sina budgetar som också kan användas för att balansera det ekonomiska resultatet. På motsvarande sätt görs avvägningar mellan enheterna på en institution och mellan olika kurser och program, inom en enhet.

Omfördelningar mellan fakulteter och institutioner görs regelbundet och i tät dialog, dels för att strategiskt forma utbildningsutbudet, dels för att hantera förändringar i behov och efterfrågan, liksom ämnenas möjlighet att erbjuda utbildningar.

- Forskning och utbildning på forskarnivå

Universitetet får ett anslag för forskning och utbildning på forskarnivå utifrån regleringsbrevet. Den interna resursfördelningsmodellen togs fram 2015 och modellen bygger från början på en fördelning till institutionerna utifrån antal publikationer, externa forskningsmedel, andel grundutbildningsanslag samt en viss del historisk fördelning. Sedan år 2017 görs inga nya omfördelningar utifrån modellen, utan anslagen räknas upp med pris- och löneuppräknings (PLO). Vid större anslagstilldelning görs en separat bedömning av hur anslagen bör fördelas.

- Indirekta kostnader

I regleringsbrevet för universitet och högskolor står det att de indirekta kostnaderna bör beräknas med utgångspunkt i den modell som har tagits fram av Sveriges universitets- och högskoleförbund tillsammans med vissa finansörer (SUHF-modellen).² Örebro universitet följer denna modell, vilken bygger på principen att alla intäkter och alla kostnader, inklusive de indirekta, fördelas ner i organisationen till kostnadsbärare. Universitetets verksamhet delas därför in i kärnverksamhet och stödverksamhet och kärnverksamheten delas in i avgränsade verksamheter exempelvis huvudområden på grundnivå och avancerad nivå, ämnen för utbildning på forskarnivå, forskningsprojekt, vilka kallas kost-

² <https://suhf.se/arbetsgrupper/suhf-modellen-full-kostnadstackning/>

nadsbärare. Utfördelningen av stödet sker genom procentuella påslag på löne- och driftskostnaderna till kärnverksamheten. Olika procentsatser för påslag tas fram till de två verksamhetsgrenarna utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskning och utbildning på forskarnivå. Syftet är att modellen ska leda till rättvisande redovisning och kalkylering samt även medverka till uppföljning av full kostnadstäckning vid universitetets olika verksamheter. Örebro universitet har som mål att den centrala stödverksamheten inte ska överstiga 22 procent av universitetets totala kostnader.

Resursfördelningsmodellen ska stödja strategi och uppsatta mål för verksamheten. Modellen är flexibel för att kunna anpassas till regeringens nationella modell för anslagstilldelning.

3.3 Processen för intern styrning och kontroll

För att med rimlig säkerhet kunna avgöra om universitetet fullgör sina mål och uppdrag ska det enligt förordningen om intern styrning och kontroll finnas en process för intern styrning och kontroll³. Denna process utgör underlag för styrelsens bedömning i årsredovisningen om den interna styrningen och kontrollen under det gångna året har varit betryggande. Som en del i arbetet med intern styrning och kontroll (ISK) ska en riskanalys göras i syfte att identifiera omständigheter som utgör väsentliga⁴ risker för att Örebro universitet inte ska kunna fullgöra sina uppgifter, uppnå verksamhetens mål och uppfylla verksamhetskraven. Detta ska ske som en integrerad del i verksamhetsplaneringsprocessen och universitetets kontinuerliga kvalitetsarbete. Riskhantering är inte enbart ett ansvar för universitetsledningen utan ett ansvar för alla ledningsfunktioner inom universitetets olika delar. Riskhanteringen kan därmed se olika ut beroende på den enskilda verksamhetens behov.

Riksdag och regering har beslutat om ett särskilt regelverk för intern styrning och kontroll. I regelverket fastslås att det inom myndigheten ska finnas en god kontrollmiljö med för medarbetarna väl kända dokument som är styrande för verksamhetens inriktning och den myndighetsutövning som sker. Vidare ska arbetet med intern styrning och kontroll vara väl integrerat i myndighetens totala styrning, uppföljning och rapportering och utgå från lagar, förordningar, regleringsbrev, och regeringsbeslut. Processen för intern styrning och kontroll ska förebygga korrupktion, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter. Förebyggande åtgärder är till exempel en ändamålsenlig ansvarsfördelning, direkta kontroller och en intern miljö där risker för oegentligheter uppmärksammas. Som en del i en väl fungerande process för intern styrning och kontroll ska det således finnas en riskhantering som säkerställer att myndigheten har kontroll över riskerna i verksamheten. De risker universitetet värderar och hanterar ska både spegla målen och uppgifterna samt riskerna för oegentligheter.

Vid Örebro universitet ingår riskanalysen som en integrerad del i universitetets övriga verksamhetsplanering och -uppföljning. Universitetet arbetar även aktivt med att utveckla en ändamålsenlig kontrollmiljö. Universitetets delegationsordning revideras kontinuerligt, vilket bidrar till en förstärkt kontrollmiljö genom att universitetet fortlöpande definierar och klargör olika befattningshavares roller, mandat och skyldigheter. Även andra

³ Förordning om intern styrning och kontroll (2007:603).

⁴ Med väsentlig risk avses de omständigheter som påverkar myndighetsledningens möjligheter att fullgöra ansvaret för verksamheten.

styrdokument, som har till syfte att reglera och styra olika verksamhetsområden på ett effektivt, rättssäkert och enhetligt sätt, ses över regelbundet.

Till kontrollmiljön hör även den löpande revision som utförs av externa och interna revisorer. Internrevisionen har en viktig roll i myndighetens arbete med intern styrning och kontroll genom uppgiften att granska processen och komma med förslag till förbättringar. Internrevisionen rapporterar direkt till styrelsen och har en fortlöpande diskussion med universitetets ledning och olika delar av organisationen.

Inom miljöledningssystemet ingår även krav på årliga interna miljörevisioner som syftar till att utvärdera hur väl universitetet följer interna och externa krav för miljöarbetet, och identifiera hur arbetssätten ytterligare kan förbättras. Läs mer i universitetets Rutin miljörevision.

Läs mer i universitetets Riktlinjer för arbetet med riskhantering.

4. Verksamhetsplanering och uppföljning

Inom ramen för universitetets kvalitets- och verksamhetsplaneringsprocess omsätts de tre övergripande processerna för styrning och ledning i planerings- och uppföljningsprocesser.

Planeringsprocessen är en återkommande process för att planera och dimensionera universitetets verksamheter och resurser. Processen syftar till att ge rektor ett beslutsunderlag för prioritering och styrning av verksamheten, och ge fakulteter, institutioner och verksamhetsstöd mål, resurser och ramar för sina uppdrag.

Uppföljningsprocessen är en kontinuerlig process för att följa upp, rapportera och styra verksamhet och resurser så att universitetet utvecklas i beslutad riktning. Processen ska ge rektor och chefer underlag för att vidta åtgärder och styra i beslutad riktning.

Arbetet med universitetets verksamhetsplanering och intern styrning och kontroll leds på övergripande nivå av ledningsstaben och arbetet med resursfördelningen av ekonomiavdelningen tillsammans med ledningsstaben. Ansvaret för de dokument som upprättas ligger hos universitetsstyrelse och universitetsledning. För att kunna sätta upp tydliga och utmanande, men rimliga, målsättningar och för att kunna presentera en rättvisande bild av universitetet krävs dock kontinuerlig dialog med samt underlag och inspel från fakulteter, institutioner och avdelningar.

4.1 Planering

Arbetet med verksamhetsplanering och riskanalys samordnas av ledningen inom respektive organisatorisk enhet. Det fakultetsnära administrativa stödet vid institution bistår tillsammans med det gemensamma verksamhetsstödet med underlag och analys. Beredning och förankring sker i ordinarie såväl kollegial (fakultetsnämnd, institutionsledningsråd) som linjestruktur.

Årshjul med beskrivningar av vad som sker inom planeringsprocessen, se bilaga 1.

4.1.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildningar planeras, genomförs och följs upp i det dagliga arbetet på institutionerna. I detta ingår att program och kurser planeras, bemannas och schemaläggs och att undervisning, handledning, examination, betygsättning och kursvärderingar planeras och genomförs på ett systematiskt sätt. Här ingår även pedagogiskt utvecklingsarbete, lärandeaktiviteter, arbete med målmatriser, forskningsanknytning, alumnverksamhet och extern samverkan i utbildning.

Universitetet har riktlinjer som styr inrättande, revidering och avveckling av program. Det finns av prorektor och fakultetsnämnd fastställda modeller som beskriver hur processen för inrättande, revidering och avveckling av utbildningar går till. Utbildningsplan och kursplan är juridiskt styrande dokument och revideringar ska därmed genomföras med stor försiktighet.

Se bland annat, universitetets Pedagogiska grundsyn, Kriterier för utbildning på grund och avancerad nivå, Instruktioner för inrättande eller revidering av utbildningsprogram och kurser, Ramverk för programuppföljning samt Riktlinjer för kursvärdering och kursanalys.

4.1.2 Forskning och forskarutbildning

En av fakultetsnämnden utsedd ämnesansvarig leder utvecklingen inom respektive ämne som finns inrättat för utbildning på forskarnivå. Ansvaret inbegriper även huvudområdet/ena och forskningsdisciplinen/erna. För det breda ämnet medicinsk vetenskap finns utöver ämnesansvarig,

även inriktningsansvariga som stöds av de olika specialiteternas akademiska företrädare. Ämnen inrättas eller avvecklas genom prorektorsbeslut och förslag till beslut bereds via fakultetsnämnderna. Utbildning på forskarnivå bedrivs i forskarutbildningsämnen, vilka inrättas av prorektor. Vid inrättandet av nya ämnen för utbildning på forskarnivå fastställs en ämnesbeskrivning.

Universitetet har riktlinjer för inrättande eller avveckling av forskningsämnen.

Läs mer i Kriterier, anvisningar och handläggningsrutin vid inrättande av forskarutbildningsämne och Riktlinjer för kursplaner inom utbildning på forskarnivå.

4.2 Uppföljning

Verksamhetsplanerna ska följas upp kontinuerligt. Alla chefer ansvarar för uppföljning inom sitt ansvarsområde. Fakulteter, institutioner och avdelningar inom det gemensamma verksamhetsstödet ansvarar själva för sina arbetsformer när det gäller att följa upp arbetet.

Årshjul med beskrivningar av vad som sker inom uppföljningsprocessen, se bilaga 2.

Bilaga 1, Årligen inom ramen för planeringsprocessen

Riksdagen och regeringen har det övergripande ansvaret för lagstiftning, mål och ekonomiska ramar för högre utbildning och forskning i Sverige. Universitetet är en statlig myndighet som sorterar under Utbildningsdepartementet. Vårpropositionen, budgetpropositionen och regleringsbrevet ligger till grund för universitetets interna planeringsdokument, vilka bland annat består av budgetunderlag, planerings- och budgetförutsättningar och verksamheternas verksamhetsplaner.

Planeringsprocessen styrs av en rad återkommande tidpunkter. Under höst och tidig vår genomförs en omvärldsbevakning som utmynnar i en verksamhetsanalys som i sin tur ligger till grund för beslut om prioriteringar på universitetsövergripande nivå för den kommande treårsperioden. Dessa fastställs dels av universitetsstyrelsen i form av ett budgetunderlag som skickas in till regeringen, dels av rektor i form av interna planerings- och budgetförutsättningar. Fakultetsnämnder, institutioner och avdelningar inom det gemensamma verksamhetsstödet arbetar med sina verksamhetsplaner under hösten utifrån beslutade prioriteringar och förutsättningar.

A. Dokument från regeringen

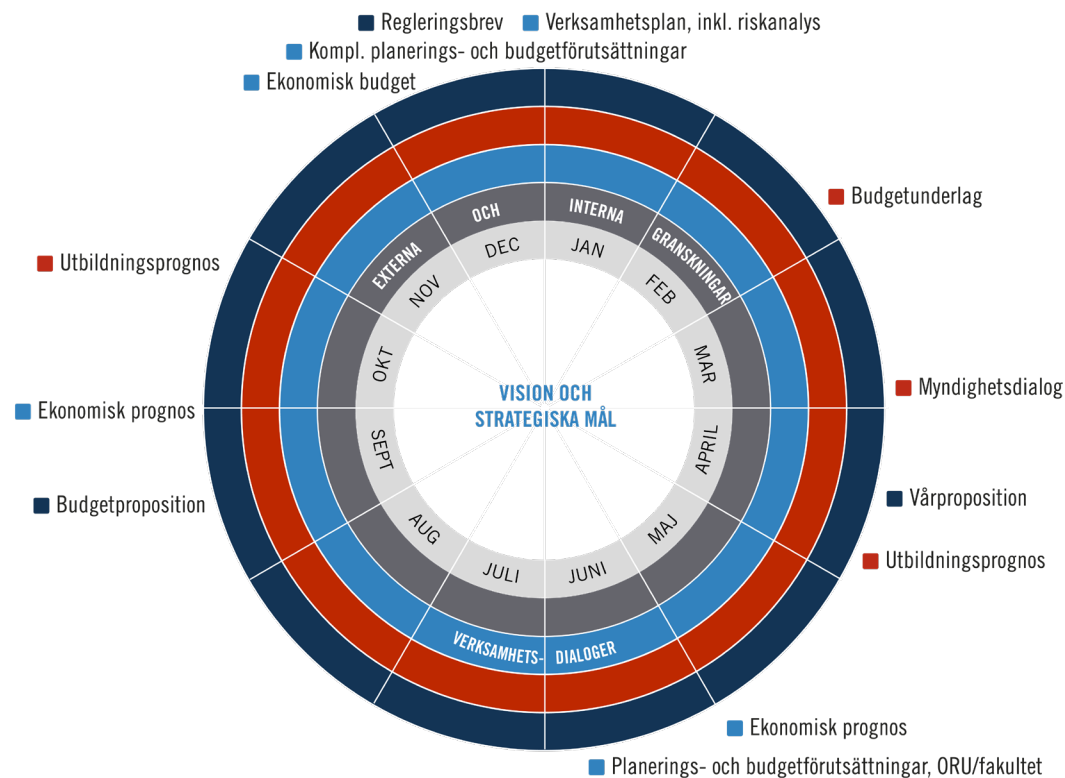
Vårproposition
Budgetproposition
Regleringsbrev

B. Dokument till regeringen

Budgetunderlag
Utbildningsprognos vår
Myndighetsdialog
Utbildningsprognos höst

C. Styrdokument och intern dialog

Vision och strategiska mål
Planerings- och budgetförutsättningar
Verksamhetsplan, inklusive riskanalys
Ekonomisk budget och prognos
Verksamhetsdialoger med återkoppling

A. Dokument från regeringen

Vårproposition

Regeringens ekonomiska vårproposition innehåller förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Riktlinjerna syftar till att ange politikens inriktning inför höstens budgetproposition.

Budgetproposition

Budgetpropositionen överlämnas från regeringen till riksdagen i september varje år. Denna proposition innehåller regeringens förslag till statens budget för kommande år samt övriga förslag och bedömningar som följer av riksdagsordningen och budgetlagen.

Regleringsbrev

Regleringsbrevet är regeringens årliga instruktion till myndigheterna och innehåller budget och uppdrag. När riksdagen har fattat beslut om statens budget verkställs detta beslut bland annat genom regleringsbreven. Regeringen kan självständigt under året ändra myndigheternas regleringsbrev. Med byte av regering kan nya uppdrag och mål tillkomma. Universitetet har tre regleringsbrev; det regleringsbrev som gäller hela universitetssektorn, det särskilda regleringsbrevet för Örebro universitet samt det regleringsbrev som innehåller anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden.

B. Dokument till regeringen

Budgetunderlag

Universitetet lämnar varje år in ett budgetunderlag till departementet. Innehållet styrs av Förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605). Budgetunderlaget fastställs av universitetsstyrelsen och utgör, tillsammans med planerings- och budgetförutsättningar, universitetets verksamhetsplan. I budgetunderlaget beskrivs universitetets utveckling framåt för de tre närmast följande åren. Budgetunderlaget ska innehålla en bedömning av lärosätets ekonomiska utveckling och eventuella strategiska utmaningar. Beskrivningen görs med utgångspunkt i uppdrag från regeringen, vision och strategiska mål och med beaktande av ekonomiska förutsättningar framåt. Här framställs även universitetets särskilda äskanden och utifrån regeringens direktiv lyfts vissa verksamhetsfrågor. För universitetet är det en möjlighet att kommunicera universitetets framtida inriktning och för att äska om kompletterande uppdrag och/eller resurser som stärker den önskvärda utvecklingen. Budgetunderlaget är ett av underlagen vid den årliga myndighetsdialogen mellan departementet och universitetsledningen.

Utbildningsprognos (vår och höst)

En utbildningsprognos ska presenteras för regeringen vid två tillfällen under året (maj och oktober). Prognosen bygger på antalet helårsstudenter (HST) och antalet helårsprestationer (HPR) vid universitetet innevarande år och de kommande tre åren.

Myndighetsdialog

Varje år sker en myndighetsdialog mellan universitetets ledning och utbildningsdepartementet. Inför denna dialog skickar departementet ut ett särskilt underlag där agendan för

dialogen beskrivs, och universitetet ges möjlighet att förbereda vilka frågor man särskilt vill lyfta i dialogen.

C. Styrdokument och intern dialog

Vision och strategiska mål

Vid Örebro universitet finns en vision och strategiska mål som beskriver de områden som universitetet vill göra förflyttningar inom som bas för de mer konkreta mål som sätts av fakulteter, institutioner och avdelningar inom verksamhetsstödet. Universitetets vision och strategiska mål fastställas av styrelsen.

Modellen för planering och uppföljning följer samma struktur, vilket syftar till att skapa en enkel och ändamålsenlig ordning, kontinuitet, samt en förståelse för vart universitetet är på väg.

Planerings- och budgetförutsättningar

Tillsammans med Budgetunderlaget för den kommande treårsperioden utgör planerings- och budgetförutsättningarna universitetets övergripande verksamhetsplan. I dokumentet, som ger chefer och ledare ramar för den kommande planeringsperioden, redogör universitetsledningen översiktligt för lärosätets inriktning, i termer av bland annat strategiska satsningar, ekonomiska förutsättningar och lokalförsörjning. Beskrivningarna baseras på omvärldsanalyser av aktuella trender för högskolesektorn. Här dokumenteras universitetsledningens uppdrag till fakulteter eller andra särskilt utpekade organisatoriska enheter. Takbeloppets och forskningsanslagets preliminära fördelning till fakulteterna under kommande treårsperiod anges, för att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar. Utifrån dessa förväntas fakulteterna arbeta med fakultetens strategiska utveckling, fastställa planerings- och budgetförutsättningar för fakultetens institutioner och fördela såväl uppdrag som anslag samt principer för dess användning till institutionsnivån. Universitetsdirektören vidarefördelar uppdrag och anslag till avdelningarna. I planerings- och budgetförutsättningarna återfinns också instruktioner till verksamhetsplan och verksamhetsberättelse för fakulteter, institutioner och avdelningar. Se vidare nedan under avsnitt operativ styrning.

Planerings- och budgetförutsättningarna förankras i universitetsstyrelsen och fastställs av rektor. För att kunna ta hänsyn till eventuella förändringar i uppdrag och specifika anvisningar i budgetproposition och regleringsbrev, kan en revidering behöva ske, vilken fastställs snarast efter regleringsbrevets utfärdande som ett tillägg till planerings- och budgetförutsättningarna.

Verksamhetsplan, inklusive riskanalys

Fakulteter, institutioner och avdelningar inom verksamhetsstödet tar fram treåriga verksamhetsplaner, inklusive riskanalys. Underlaget för verksamhetsplanering ska vara en analys av vad man kan och bör göra för att bidra till universitetets uppdrag, vision och mål. För enheter under institutions- och avdelningsnivå kan verksamhetsplan upprättas efter särskilt uppdrag; om fakulteten, institutionen eller avdelningen så beslutar, eller; om enheten själv önskar arbeta fram en verksamhetsplan. Syftet med verksamhetsplanerna är att de ska

- vara ett verktyg för planering av verksamheten,

- vara ett stöd för kvalitetsutveckling av verksamheten,
- underlätta överblicken av hur universitetets olika enheter bidrar till att nå fastställda mål, samt
- vara ett stöd för uppföljning av verksamheten.

Enligt förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll ska universitetet upprätta en riskanalys där omständigheter som innebär en väsentlig risk för att mål och verksamhetskrav inte uppfylls ska identifieras. En universitetsövergripande riskanalys fastställs årligen av universitetsstyrelsen och ligger till grund för riskidentifiering och planering av åtgärder för fakulteter, institutioner och avdelningar. Den universitetsövergripande riskanalysen, som består av risker för att universitetet inte ska kunna uppfylla sina mål och uppdrag, tas fram inom ramen för arbetet med universitetets budgetunderlag.

Som en del i planeringsarbetet ska riskanalyser tas fram såväl på fakultets- och institutionsnivå som inom det gemensamma verksamhetsstödet i syfte att identifiera omständigheter som utgör väsentliga risker för att verksamheten inte kan fullgöra sina uppgifter, uppnå sina mål och uppfylla verksamhetskraven. De förbättringsåtgärder som listas i riskanalysen ska kortfattat vidareutvecklas i verksamhetsplanen. En uppföljning av riskanalysen och aktiviteterna i verksamhetsplanen utgör verksamhetsberättelsen. Se även Riktlinjer för arbetet med riskhantering.

Ekonomisk budget och prognos

Med budgetunderlaget och planerings- och budgetförutsättningarna som grund gör fakultetsnämnder, institutioner och avdelningar årligen en ekonomisk budget per resultatenheter. Under verksamhetsåret görs även två ekonomiska prognoser, i maj och september, för att fånga eventuella förändringar i omvärlden och/eller verksamheterna.

Verksamhetsdialoger med återkoppling

Verksamhetsdialogen är det huvudsakliga verktyget i den dialogbaserade styrningen vid universitetet. Syftet med verksamhetsdialogerna mellan ledningsnivåerna är att löpande bidra till och följa upp verksamhetens utveckling i linje med vision och strategiska mål. Verksamhetsdialogerna ger möjlighet till förankring, synkronisering, strategiska val och skapar en arena för samtal om verksamheten. Verksamhetsdialogerna är centrala för att alla ledningsnivåer ska få inblick i varandras verksamheter och möjlighet att utforma ändamålsenliga åtgärder och stödinsatser. För att säkerställa en koppling mellan verksamhetsstyrning och kvalitetssäkring av utbildning, forskning och verksamhetsstöd ingår verksamhetsdialogerna som komponenter i lärosätets kvalitetssystem.

Universitetsledningen har regelbundna verksamhetsdialoger med fakultetsledningarna. Syftet med dessa är att skapa en samlad bild av utvecklingen vid universitetet och därmed säkerställa att verksamheten drivs och utvecklas i önskad riktning. Verksamhetsdialogerna är tematiserade, men berör på årsbasis fakultetens hela verksamhet. Agendan sätts av universitetsledningen, men det finns utrymme för fakulteten att anmäla egna angelägena frågor. Fakulteterna förväntas redogöra för det verksamhetsområde som verksamhetsdialogen gäller, men även rapportera avvikelser och eventuella kvalitetsbrister. Ekonomisk uppföljning är en stående punkt på agendan. Minnesanteckningar förs och kompletteras med universitetsledningens förväntningar på fakultetsnivån, utifrån diskussionerna vid verksamhetsdialogen. En samlad "actionlist" med uppdrag/frågor att följa upp senast nästa verksamhetsdialog sammanfattas utifrån minnesanteckningarna. Uppdrag av

verksamhetskritisk natur eller med längre tidshorisont dokumenteras i planerings- och budgetförutsättningarna.

I syfte att involvera Örebro studentkår i universitetets övergripande verksamhetsplanering genomförs årligen en verksamhetsdialog mellan universitetsledningen och studentkåren. Där förs bland annat en diskussion om de planerings- och budgetförutsättningar som ska fastställas innan sommaren.

Fakultetsledningarna har i olika former verksamhetsdialoger med institutionsledningarna. Fakultetsledningarna har i uppdrag att koordinera informationsflöden och utbyte mellan institutionerna inom sin fakultet. De har också i uppdrag att tillse god dialog och representation i organ och funktioner som arbetar universitetsövergripande, såsom olika råd, referens- och styrgrupper, och för lärarutbildningsrelaterade funktioner. I frågor där fakultetens synpunkter och inspel efterfrågas, till exempel vid internremisser eller uppdragsredovisningar, ska dessa inhämtas i lämplig kollegial- eller linjeprocess. Fakultetsledningen förväntas göra prioriteringar av verksamhet inom och mellan institutionerna, såväl för det egna beslutsfattandet som vid inhämtande av underlag för vidareförmedling av fakultetens hållning till andra delar av universitetet. Fakultetsledningarna förväntas också att samordna sin verksamhet och finna lämpliga fora för kontinuerligt erfarenhetsutbyte mellan fakulteterna. På motsvarande sätt ska fora finnas för dialog med och förankring av det gemensamma verksamhetsstödet verksamhet.

Bilaga 2, Årligen inom ramen för uppföljningsprocessen

Universitetsövergripande uppföljning sker en gång per år, samt i samband med årsredovisningen. För att visa på progress i förhållande till fastställd vision (se bilaga 1) och där i uttryckta mål tas en årlig rapport fram. Rapporteringen rör utvecklingen av lärosätets kärnverksamhet i relation till strategisk verksamhetsplanering och universitetsövergripande satsningar, och består av beskrivande texter, fördjupande uppgifter, mätvärden och analyser, för att skapa ett fullödigt underlag kring verksamhetens utveckling.

Rapporten kompletteras med de av rektor beslutade indikatorer (ORU 2023/01676–1) som tagits fram specifikt i relation till de strategiska målen. Dessa ska tjäna som viktiga komponenter för att följa den förflyttning som universitetet strävar efter fram till 2027. Mätning sker i relation till ett jämförelsevärde för respektive indikator, vilket redovisas i tabell nedan för samtliga indikatorer. Detta utgör baslinjen för hela visionsperioden 2023–2027. Årsvisa jämförelser kommer också att kunna göras successivt i takt med att nya värden tas fram. Rapporten föredras för Universitetsstyrelsen vid dess strategimöte och används för verksamhetsuppföljning vid till exempel dialoger och ledningsmöten.

D. Dokument till regeringen

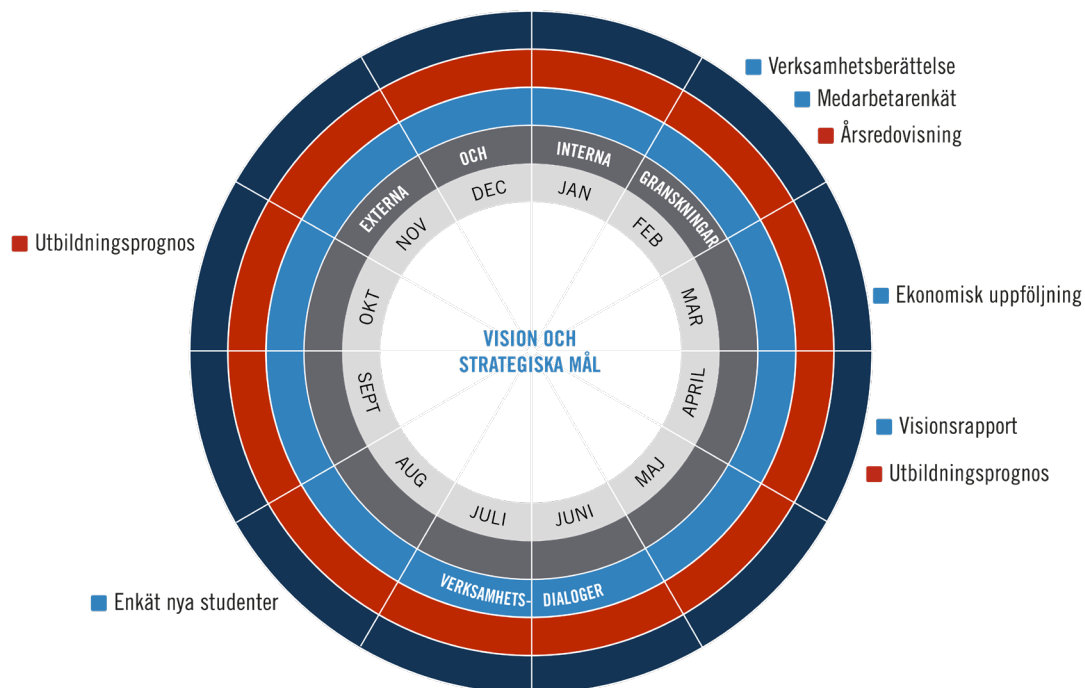
Årsredovisning
Utbildningsprognos

E. Dokument i den interna uppföljningsprocessen

Visionsrapport
Ekonomisk uppföljning
Kvalitetsrapport för forskning och utbildning
Återkoppling från dialogbaserad uppföljning
Verksamhetsberättelse
Enkäter om arbets- och studiemiljö
Kvalitetsutvärderingar av utbildning och forskningsämnen

F. Dokument från externa uppföljningar

Granskningsrapporter från UKÄ
Internrevisionens rapporter
Riksrevisionens granskning

D. Dokument till regeringen

Årsredovisning

Universitetets årsredovisning, som utgör universitetets övergripande verksamhetsberättelse, ska undertecknas av universitetsstyrelsen och vara utbildningsdepartementet tillhanda senast den 22 februari. Årsredovisningen ska, enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, innehålla en resultatredovisning och utgör ett underlag för regeringens bedömning av myndighetens resultat och genomförande av verksamheten. I resultatredovisningen ska myndigheten analysera och bedöma resultatet och utvecklingen av verksamheten i förhållande till de uppgifter som finns i myndighetens instruktion och till de mål och krav som regeringen angett i regleringsbrev och andra regeringsbeslut. Årsredovisningen är ett av underlagen vid den årliga myndighetsdialogen mellan departementet och universitetsledningen. Myndigheten får själv bestämma hur resultatredovisningen delas in om inte regeringen har beslutat om något annat. För Örebro universitet följer årsredovisningen strukturen i visionen, med utvecklingsområden och strategiska mål. Till årsredovisningen biläggs också universitetets redovisning av miljöledningsarbetet enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter.

Riksrevisorerna granskar årligen årsredovisningen. Information om årets resultat, verksamhetsmässigt och ekonomiskt, lämnas till nämnder och institutioner under våren.

Läs mer på Ekonomistyrningsverkets hemsida och i Förordning om årsredovisning och budgetunderlag.

Utbildningsprognos

Se tidigare avsnitt 5.1 Planering, Dokument till regeringen,

E. Dokument i den interna uppföljningsprocessen

Strategisk förflyttning under visionsperioden (Visionsrapport)

För uppföljning av universitetets förflyttning i visionens riktning görs årligen en visionsrapport som är en sammanställning och analys av progression inom utvecklingsområden och i relation till strategiska mål. Visionsrapporten är såväl kvantitativ som kvalitativ och ligger till grund för universitetsstyrelsens och universitetsledningens bedömning av universitetets resultat och genomförande av verksamheten.

Progressionen mäts med hjälp av gängse verksamhetsdata, men också av indikatorer som förankras i universitetsstyrelsen och fastställs av rektor. Indikatorerna aggregeras i normalfallet till universitetsövergripande nivå, men kan också i de flesta fall brytas ned och nyttjas för mer specifik analys även på fakultets-, institutions- och avdelningsnivå.

Ekonomisk uppföljning

Varje månad görs bokslut (förutom i januari och juli) för att följa upp och analysera det ekonomiska resultatet. Uppföljningen kan ge signaler till verksamheten att korrigerande aktiviteter kan behövas eller att planerat årsresultat för verksamhetsåret kan behöva revideras via prognoserna.

Kvalitetsrapport för forskning och utbildning

Som underlag till den kvalitetsdialog mellan universitetsledningen och respektive fakultet som genomförs en gång per år tas fakultetsspecifika kvalitetsrapporter fram. Dessa syftar till att sammanfatta resultat från det kvalitetsarbete som bedrivits under året samt presentera förslag på förbättringsåtgärder inför kommande verksamhetsår.

Återkoppling från dialogbaserad uppföljning

Syftet med universitetsledningens regelbundna verksamhetsdialoger med fakultetsledningen är att skapa en samlad bild av utvecklingen vid Örebro universitet. Dialogerna ska ge möjlighet till förankring, synkronisering och strategiska val samt skapa en arena för samtal om verksamheten. Vid vissa dialoger medverkar företrädare för institutionerna. Universitetets övergripande arbete med kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning och forskning ska diskuteras vid minst en av dessa dialoger. Andra teman som kan inkluderas är studenters förutsättningar, kompetensförsörjning, internationalisering, hållbar utveckling och samverkan.

Verksamhetsberättelse

Fakulteter, institutioner och avdelningar inom verksamhetsstödet ska varje år sammanfatta året som gått i en verksamhetsberättelse. Verksamhetsberättelsen följer samma struktur som verksamhetsplanen och ska innehålla en analys av måluppfyllelse och kvalitetsläge. Verksamhetsberättelsen genereras utifrån det som rapporterats in i verksamhetsplanen och riskanalysen (PUB) under året. Dessa uppgifter kompletteras med beskrivningar och sammanfattande kommentarer för varje utvecklingsområde. I verksamhetsberättelsen ingår även rapportering av särskilda områden, exempelvis Implementering av kvalitetssäkringssystem, Uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet och Lika villkor och jämställdhet. Som stöd för uppföljning av verksamhet framställs rapporter inom olika områden enligt en årsplan, se bilaga 4. Rapporterna tillgängliggörs via Teamsytan Verksamhetsrapporter, som bland annat är tillgänglig för universitets- och fakultetsledning samt avdelningschefer.

Enkäter om arbets- och studiemiljö

Vid universitetet genomförs olika typer av enkäter om arbets- och studiemiljö regelbundet, utifrån olika målgrupper och syften. Bland annat genomförs en medarbetarundersökning vartannat år, vars resultat följs upp i verksamheten med särskilda handlingsplaner. Örebro universitets studentundersökning genomförs i regel vartannat år och omfattar frågor rörande studenternas uppfattning om sin studiemiljö. Vidare skickas också en enkät ut till nya studenter i samband med höstterminens start vartannat år, för att fånga studenternas upplevelse av terminsstart och introduktion.

Kvalitetsutvärderingar av utbildning och forskningsämnen

Modell för utveckling och utvärdering av utbildning

Fakultetsnämnderna ansvarar, på uppdrag av rektor, för kvalitetsutvärdering av all utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Under en sexårsperiod ska alla ämnen utvärderas antingen internt eller externt. Modellen för utveckling och utvärdering av utbildning berör samtliga program, huvudområden och examina. Modellen är en del av universitetets kvalitetssystem och innefattar självvärderingar, underlag om bland annat personal, söktryck och genomströmning och intern och extern kollegial granskning. Syftet

med modellen är bland annat att identifiera förbättringsområden, följa upp pedagogiskt utvecklingsarbete och säkerställa att utbildningarna uppfyller examensmålen.

Läs mer i Övergripande kvalitetssystem för utbildning och forskning vid Örebro universitet samt Ramverk för intern utbildningsutvärdering på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid Örebro universitet.

Modell för utvärdering av forskning

Universitetsledningen ansvarar för genomförandet av forskningsutvärderingar. Minst vart sjätte år ska kvaliteten i den forskning som bedrivs vid Örebro universitet utvärderas. Syftet med utvärderingarna är att stärka universitetets forskning genom att identifiera möjligheter till och behov av kvalitetsutveckling.

Läs mer i beskrivningen av Örebro universitetets kvalitetssystem.

F. Dokument från externa uppföljningar

Granskningsrapporter från UKÄ

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) genomför årligen granskningar av ett urval utbildningar runt om i landet.

I dessa granskningar fokuserar UKÄ på hur utbildningen säkerställer att studenterna får goda förutsättningar att nå examensmålen och på hur lärosätet säkerställer att studenten uppnått examensmålen när examen utfärdas. Granskningarna ska bidra till lärosätenas utvecklingsarbete av kvaliteten på utbildningarna. Tyngdpunkten ligger på faktiska förhållanden och resultat, det vill säga att utbildningen uppfyller alla krav som finns i lag och förordning. Utbildningen ska också följa principerna för kvalitetssäkring av högre utbildning inom Europa, de så kallade ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area).

Lärosätena och UKÄ har ett gemensamt ansvar för att utbildningarna ska hålla hög kvalitet. Därför är lärosätenas eget interna arbete med att säkra kvaliteten också något som UKÄ granskar.

Internrevisionens rapporter

Örebro universitet ska enligt högskoleförordningen tillämpa internrevisionsförordningen av vilken det framgår att internrevision ska bedrivas. Internrevisionen är en fristående funktion direkt under universitetsstyrelsen med uppdrag att dels granska och lämna förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning och kontroll, dels ge råd och stöd i syfte att tillföra värde och förbättra universitetets ledningsprocesser, riskhantering samt styrnings- och kontrollprocesser. Resultatet av internrevisionens granskningar redovisas i form av iakttagelser och rekommendationer och rapporteras till universitetsstyrelsen. I anslutning till dessa granskningsrapporter presenterar universitetsledningen förslag till åtgärder. Beslutade åtgärder följs upp av internrevisionen i samband med internrevisionens årsrapport.

Riksrevisionens granskning

Riksrevisionens uppdrag är att granska användningen av statens medel och hur effektivt detta görs. Riksrevisionen kontrollerar att myndigheterna följer direktiv, regler och föreskrifter och om målen uppnås. Vid brister lämnas rekommendationer för att förbättra effektiviteten.